

PRAWIE WSZYSTKO O... SZCZEPIENIACH

część 2

SZCZEPIENIA ZALECANE

Wykaz szczepień zalecanych dla określonych grup osób ze względu na wiek, stan zdrowia lub sytuację epidemiologiczną ogłasza Minister Zdrowia. Jeżeli pacjent wykona zalecane szczepienia ochronne u swojego lekarza rodzinnego (w placówce medycznej, która zawarła z NFZ umowę na te świadczenia), pokrywa **tylko koszty preparatu**, natomiast samo wykonanie badania oraz szczepienia jest bezpłatne (UWAGA! nie dotyczy to szczepień wykonywanych w związku z podróżą za granicę). Osoby nieubezpieczone koszty przeprowadzenia zalecanych szczepień ochronnych pokrywają w całości.

* GDZIE SIĘ SZCZEPIĆ I JAKIE SĄ KOSZTY SZCZEPIENIA ZALECANYCH?

Lekarskie badania kwalifikacyjne oraz szczepienia zalecane osobom ubezpieczonych oraz posiadających prawo do uzyskania świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, przeprowadzają świadczeniodawcy, z którymi Narodowy Fundusz Zdrowia zawarł umowy o udzielanie tych świadczeń, i finansowane są na zasadach określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Oznacza to, że pacjent nie płaci za wykonanie tych szczepień, ponosi jednakże koszt zakupu szczepionki. Szczepienia zalecane można wykonać także u każdego innego świadczeniodawcy, realizującego tego rodzaju świadczenia medyczne, jednakże w takim wypadku koszty badania, preparatu (szczepionki) oraz samego szczepienia są w całości pokrywane przez pacjenta. W przypadku osób nieubezpieczonych koszty wykonania badania, szczepienia i szczepionki są także pokrywane przez szczepiącego się.

SZCZEPIENIA ZALECANE

NIEFINANSOWANE ZE ŚRODKÓW ZNAJDUJĄCYCH SIĘ W BUDŻECIE MINISTRA WŁAŚCIWEGO DO SPRAW ZDROWIA

szczepienie przeciw	szczególnie zalecane
WZW typu A	1. osobom wyjeżdżającym do krajów o wysokiej i pośredniej endemiczności zachorowań na WZW typu A 2. osobom zatrudnionym przy produkcji i dystrybucji żywności, usuwaniu odpadów komunalnych i płynnych nieczystości oraz przy konserwacji urządzeń służących temu celowi 3. dzieciom w wieku przedszkolnym, szkolnym i młodzieży, które nie chorowały na WZW typu A
WZW typu B	1. osobom, które ze względu na tryb życia lub wykonywane zajęcia są narażone na zakażenia związane z uszkodzeniem ciągłości tkanek lub poprzez kontakt seksualny 2. przewlekle chorym o wysokim ryzyku zakażenia, którzy nie byli szczepieni w ramach szczepień obowiązkowych 3. chorym przygotowanym do zabiegów operacyjnych 4. dzieciom i młodzieży – nie objętej dotąd szczepieniami obowiązkowymi 5. osobom dorosłym, zwłaszcza w starszym wieku
ODRZE, ŚWINCE, RÓŻYCZCE	1. osobom nieszczepionym przeciw odrze, śwince i różyczce w ramach szczepień obowiązkowych: dwie dawki szczepionki w odstępie co najmniej 4 tygodni 2. osobom szczepionym wcześniej przeciw odrze lub różyczce szczepionkami monowalentnymi: jako szczepienie przypominające 3. młodym kobietom, zwłaszcza pracującym w środowiskach dziecięcych dla zapobiegania różyczce wrodzonej, szczególnie nieszczepionym w 13. roku życia lub jeżeli od szczepienia podstawowego w 13. roku życia minęło więcej niż 10 lat
OSPIE WIETRZNEJ	1. osobom, które nie chorowały na ospę wietrzną i nie zostały wcześniej zaszczepione w ramach szczepień obowiązkowych albo zalecanych 2. kobietom planującym zajście w ciążę, które nie chorowały wcześniej na ospę wietrzną
GRYPPIE	1. przewlekle chorym (astma, cukrzyca, niewydolność układu krążenia, oddechania, nerek) 2. w stanach obniżonej odporności 3. osobom w wieku powyżej 55. roku życia 4. pracownikom ochrony zdrowia, szkół, handlu, transportu oraz innym osobom narażonym na kontakty z dużą liczbą ludzi 5. dzieciom zdrowym od 6. miesiąca do 18. roku życia
BIEGUNCE (ROTAWIRUSOM)	dzieciom od 6. tygodnia do 24. tygodnia życia
BLONICY, TEŻCOWI, KRZTUŚCOWI	1. osobom dorosłym powyżej 19. roku życia, szczepionym wcześniej podstawowo, pojedyncze dawki przypominające, co 10 lat, a nieszczepionym w przeszłości – szczepienie podstawowe 2. osobom w podeszłym wieku, które ze względu na wykonywane zajęcia są narażone na zakażenie
INWAZYJNYM ZAKAŻENIOM STREPTOCOCCUS PNEUMONIAE	1. szczepionka nieskonjugowana (polisacharydowa): - osobom w wieku powyżej 65. roku życia - dzieciom powyżej 2. roku życia oraz dorosłym z grup ryzyka (w tym chorującym na przewlekle choroby serca i płuc, cukrzycę, chorobę alkoholową, nabyte zaburzenia odporności, osobom po usunięciu śledziony) 2. szczepionka skoniugowana: - dzieciom od 2. miesiąca do 5. roku życia - dzieciom w wieku od 2. miesiąca do 5. roku życia z grup ryzyka (uczyszczające do żłobka, przedszkola, z chorobami przewlekłymi itp.)
INWAZYJNYM ZAKAŻENIOM NEISSERIA MENINGITIDIS	1. szczepionka nieskonjugowana (polisacharydowa) dzieciom powyżej 2. roku życia oraz dorosłym 2. szczepionka skoniugowana od 2. miesiąca życia
INWAZYJNYM ZAKAŻENIOM HAEMOPHILUS INFLUENZAE typu B	1. dzieciom do ukończenia 6. roku życia niż szczepionym w ramach szczepień obowiązkowych, dla zapobiegania zapaleniom opon mózgowo-rdzeniowych, posocznicy, zapaleniom nagłośni 2. osobom z zaburzeniami odporności

szczepienie przeciw	szczególnie zalecane
KLESZCZOWEMU ZAPALENIU MÓZGU	osobom przebywającym na terenach o nasilonym występowaniu tej choroby w szczególności: osobom zatrudnionym przy eksploatacji lasu, stacjonującemu wojsku, funkcjonariuszom straży pożarnej i granicznej, rolnikom, młodzieży odbywającej praktyki oraz turystom i uczestnikom obozów i kolonii
CHOLERZE	osobom wyjeżdżającym do rejonów endemicznego występowania zachorowań
DUROWI BRZUSZNEMU WSCIEKLIŹNIE	osobom wyjeżdżającym do rejonów endemicznego występowania zachorowań osobom wyjeżdżającym do rejonów endemicznego występowania zachorowań
OSTREMU ZAPALENIU ROGÓW KREGOWEGO (chorobie HEINEGO-MEDINA)	w zależności od sytuacji epidemiologicznej
ŻÓLTEJ GORĄCZCE	wyjeżdżającym za granicę, według wymogów kraju docelowego, zgodnie z zaleceniami Międzynarodowych Przepisów Zdrowotnych. Dotyczy w szczególności krajów Afryki oraz Ameryki Południowej
ŁUDZKIEMU WIRUSOWI BRODAWCZAKA	
GRUŻLICY	noworodki i dzieci do 15. roku życia

SZCZEPIENIA OCHRONNE WSKAZANE NA DANYM STANOWISKU PRACY

Szczepienia ochronne wskazane na danym stanowisku pracy przeprowadza się u osób pracujących (tylko po uzyskaniu ich zgody), które w sposób szczególny narażone są na działanie biologicznych czynników chorobotwórczych. O rodzaju i możliwości wykonania szczepienia informuje pracownika pracodawca. I to on także ponosi koszty preparatów i wykonania szczepień.

WYKAZ RODZAJÓW CZYNNOŚCI ZAWODOWYCH ORAZ ZALECANYCH SZCZEPIENI OCHRONNYCH WYMAGANYCH U PRACOWNIKÓW, FUNKCJONARIUSZY, ŻOŁNIERZY LUB PODWŁADNYCH PODEJMujących PRACĘ, ZATRUDNIONYCH LUB WYZNACZONYCH DO WYKONYWANIA TYCH CZYNNOŚCI

rodzaje czynności zawodowych	zalecane szczepienia ochronne
Czynności, w trakcie których dochodzi do kontaktu z materiałem biologicznym pochodzenia ludzkiego (krew i inne płyny ustrojowe oraz wydaliny i wydzieliny) lub sprzętem skażonym tym materiałem biologicznym.	Szczepienia przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu B.
Czynności przy produkcji i dystrybucji żywności oraz wymagające kontaktu z żywnością w zakładach zbiorowego żywienia.	Szczepienia przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu A.
Czynności, których wykonywanie jest związane z wyjazdami na obszary o wysokiej endemiczności wirusowego zapalenia wątroby typu A.	Szczepienia przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu A.
Czynności przy usuwaniu odpadów komunalnych lub konserwacji urządzeń służących temu celowi.	Szczepienia przeciw tężcowi.
Czynności przy usuwaniu odpadów komunalnych i nieczystości ciekłych lub konserwacji urządzeń służących temu celowi.	Szczepienia przeciw: 1) tężcowi, 2) wirusowemu zapaleniu wątroby typu A, 3) durowi brzuszemu.
Czynności wymagające kontaktu z glebą lub przy obsłudze zwierząt gospodarskich.	Szczepienia przeciw tężcowi.
Czynności bezpośrednio związane z uprawą roślin lub hodowlą zwierząt na obszarach endemicznego występowania zachorowań na kleszczowe zapalenie mózgu.	Szczepienia przeciw kleszczowemu zapaleniu mózgu.
Czynności wykonywane w kompleksach leśnych oraz na terenach zadrzewionych na obszarach endemicznego występowania zachorowań na kleszczowe zapalenie mózgu.	Szczepienia przeciw kleszczowemu zapaleniu mózgu.
Czynności związane z bezpośrednią stycznością z osobami przyjeżdżającymi z obszarów występowania zachorowań na błonicę lub związane z wyjazdami na obszary występowania zachorowań na błonicę.	Szczepienia przeciw błonicy.
Czynności związane z diagnostyką wścieklizny u zwierząt, praca w laboratorium z materiałem zawierającym wirusa wścieklizny lub związana z narażeniem na zakażenie wirusem wścieklizny w laboratoriach wirusologicznych, w których prowadzona jest hodowla wirusa wścieklizny.	Szczepienia przeciw wściekliznie.

rodzaje czynności zawodowych	zalecane szczepienia ochronne
Czynności podejmowane w trakcie pełnienia służby lub wykonywania pracy w urzędach, jednostkach podległych i nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej, ministra właściwego do spraw wewnętrznych, ministra właściwego do spraw zagranicznych, Ministra Sprawiedliwości oraz Szefa Służby Celnej, przy wykonywaniu których osoby je wykonujące są narażone na działanie biologicznego czynnika chorobotwórczego mogącego wywołać chorobę zakaźną, a podanie szczepionki przeciw tej chorobie zakaźnej powoduje uodpornienie na nią.	Szczepienia przeciw: 1) tężcowi, 2) błonicy, 3) durowi brzuszemu, 4) wściekliznie, 5) wirusowemu zapaleniu wątroby typu B, 6) wirusowemu zapaleniu wątroby typu A, 7) kleszczowemu zapaleniu mózgu, 8) japońskiemu zapaleniu mózgu, 9) zakażeniem wywołanym przez Neisseria meningitidis, 10) odrze, 11) śwince, 12) różyczce, 13) ospie wietrznej, 14) poliomyelitis, 15) grypie, 16) żółtej gorączce, 17) zakażeniem wywołanym przez Streptococcus pneumoniae, 18) węglikowi, 19) cholerze, 20) ospie prawdziwej, 21) jadowi kielbasianemu - prowadzi się u osób narażonych na działanie takiego biologicznego czynnika chorobotwórczego, który może wywołać chorobę zakaźną, o której mowa w pkt 1-21.

SZCZEPIENIA DOBROWOLNE

Koszty pozostałych szczepień, wykonywanych przez nas dobrowolnie, a więc nie należących zarówno do grupy obowiązkowych, jak i zalecanych czy wskazanych, w części pokrywane są przez pacjenta. Zapłacić musimy zatem za szczepionkę, natomiast badanie lekarskie oraz wykonanie szczepienia są bezpłatne, jeżeli szczepienie wykonamy u świadczeniodawcy, z którym NFZ zawarł umowę na wykonanie takich świadczeń.

Szczepienia przeciw wybranym chorobom zakaźnym okresowo organizowane są także przez urzędy miasta, gminy lub inne instytucje lub firmy w ramach akcji profilaktycznych. Należy jednak pamiętać, iż są one przeprowadzane na odrębnych zasadach, warto więc każdorazowo zapytać o szczegóły, a także ewentualne koszty z tym związane.

ZAPOBIEGANIE CHOROBYM ZAKAŻNYM I ZAKAŻENIOM

Warto pamiętać także, iż w świetle przepisów ustawy o chorobach zakaźnych i zakażeniach, wszystkie „osoby przebywające na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są obowiązane na zasadach określonych w ustawie do:

1. *poddawania się badaniom mającym na celu wykrywanie zakażeń i chorób zakaźnych, w tym również poddawania się postępowaniu mającemu na celu pobranie lub dostarczenie materiału do tych badań,*
2. *poddawania się obowiązkowym szczepieniom ochronnym,*
3. *poddawania się obowiązkowemu leczeniu, obowiązkowej hospitalizacji, izolacji, kwarantannie i nadzorowi epidemiologicznemu,*
4. *udzielania wyjaśnień istotnych dla zapobiegania chorobom zakaźnym”.*

Ponadto w przypadku wystąpienia epidemii lub stanu zagrożenia epidemicznego na obszarze całego kraju lub na obszarze obejmującym tereny należące do więcej niż jednego województwa, Minister Zdrowia może w drodze rozporządzenia nałożyć obowiązek szczepień ochronnych osób na tych terenach się znajdujących. Jeżeli epidemia obejmuje obszar jednego województwa, rozporządzenie takie wydaje wojewoda.

Podstawa prawna:

1. *Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jednolity z 2008 roku, Dz. U. nr 164; poz. 1027 z późn. zm.)*
2. *Ustawa z dnia 5 grudnia 2008 roku o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z dnia 30 grudnia 2008 roku; nr 234; poz. 1570 z późn. zm.)*
3. *Komunikat Głównego Inspektora Sanitarnego z dnia 26 października 2011 roku w sprawie Programu Szczepień Ochronnych na rok 2012 (Dz. Urz. MZ z dnia 27 października 2011 roku; nr 8; poz. 71)*
4. *Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 18 sierpnia 2011 roku w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych (Dz. U. z dnia 1 września 2011 roku; nr 182; poz. 1086)*
5. *Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 16 września 2010 roku w sprawie wykazu zalecanych szczepień ochronnych oraz sposobu finansowania i dokumentowania zalecanych szczepień ochronnych wymaganych międzynarodowymi przepisami zdrowotnymi (Dz. U. z dnia 30 września 2010 roku, nr 180; poz. 1215)*
6. *Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 3 stycznia 2012 roku w sprawie wykazu rodzajów czynności zawodowych oraz zalecanych szczepień ochronnych wymaganych u pracowników, funkcjonariuszy, żołnierzy lub podwładnych podejmujących pracę, zatrudnionych lub wyznaczonych do wykonywania tych czynności (Dz. U. z dnia 13 stycznia 2012 roku nr 40)*
7. *Zalecenie Rady z dnia 22 grudnia 2009 roku w sprawie szczepień przeciw grypie sezonowej (tekst mający znaczenie dla Europejskiego Obszaru Gospodarczego) – 2009/1019/UE – (Dz. U. UE. L z dnia 29 grudnia 2009 roku; nr 348; poz. 71)*

KOLEJNE WYDANIE UKAŻE SIĘ 30 MARCA 2012 ROKU. SZUKAJ NAS W PIĄTKOWYM WYDANIU GAZETY!

NFZ

Narodowy Fundusz Zdrowia
Śląski Oddział Wojewódzki w Katowicach

www.nfz-katowice.pl   www.nfz.gov.pl

Informacja ogólna

ul. Kossutha 13, 40-844 Katowice; tel. 32 735 19 00
ul. gen. Jankego 15a, 40-615 Katowice; tel. 32 735 05 05
Biuro Działu Skarg i Wniosków
ul. gen. Jankego 15a, 40-615 Katowice;
tel. 32 735 05 13; 32 735 05 45

Informacja dotycząca Karty Ubezpieczenia Zdrowotnego (KUZ)

(również zgłoszenia o kartach zgubionych i skradzionych)
ul. Kossutha 13, 40-844 Katowice; tel. 32 735 18 00

Informacja dotycząca Europejskiej Karty Ubezpieczenia Zdrowotnego (EKUZ)

ul. Kossutha 13, 40-844 Katowice;
tel. 32 735 18 82; 32 735 18 72; 32 735 18 87; 32 735 18 78;
32 735 16 78; 32 735 16 79

Informacja dotycząca zasad rozliczania (refundacji) kosztów leczenia poniesionych przez ubezpieczonych w krajach UE/EFTA

ul. Kossutha 13, 40-844 Katowice;
tel. (0048) 32 735 16 73; 32 735 15 67; 32 735 16 25

Informacja dotycząca planowego leczenia

poza granicami kraju
ul. Kossutha 13, 40-844 Katowice;
tel. 32 735 16 25; 32 735 16 73
Informacja Działu Lecznictwa Uzdrawiskowego
ul. gen. Jankego 15a, 40-615 Katowice; tel. 32 735 05 22
Informacja Działu ds. Środków Pomocniczych i Przedmiotów Ortopedycznych
ul. gen. Jankego 15a, 40-615 Katowice;
tel. 32 735 05 56; 32 735 05 57